

Womhaj Bóh!

Czisko 2.
17. jan.

Łétnik 2.
1892.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Śmolerjez knihiczišcezerńi w Budyšcinje a łu tam dostać sa šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 np.

2. njedzela po tšjoch kralach.

Rom. 12, 12: Budźće wješeli w nadźiji, ščerpliwu w czěšnosći, wobstajni w modlitwje.

Rólnik ło wješeli w nadźiji na pšchichodne žně, hač runjež, hdyž šebi na nje pomyšli, hewał nicžo pšched šwojimaj woczomaj njewidzi, hač wjele próžy a wjele džela. Takle móže tež kšesćijan brjedž čerpenja wješety byč, dokelž je jemu Bóh w šwojim šlowje žórto dobreje nadźije wotewrił. Pšchetož Bóh je nam w kšizju trošcht, w nudy pomoz, w hubjenstwie wumozenje, w šmjerczi žiwjenje a po tutym času wěčne žiwjenje pšchilubił. Tyhle nam pšchilubjenych kubtow ło my kšesćijenjo we wěrje hižo nětke pšchimamy a našcha nadźija ma žadosć, ło budža junu na nami šjawne. W tajkej nadźiji pať je našcha wutroba štrošchtna a wješeta.

Dokelž mamy pať tajkule nadźiju, mamy tež i njej šobu prawe wješete. — Nadźija naš pať tež w czěšnosći ščerpliwych čini. Se ščerpliwosćju wšchu czěšnosć najšepje pšchewinjesh. Šy njeshčerpliwu, potom mašch čim wjetšchu bolosć; šy ščerpliwu, potom čzi twój kšiz wjazy tať wobčežny njeje, ščerpliwosć wutrobje pokoj dawa a ju šmėruje. Šchtój je ščerpliwu, tón w šwojej tyšchnosći na Božu wutrobu hlada; pšchetož Bóh je wot wěčnošće wšhitko derje šriadował, šamón twój kšiz, kotryž mašch jow na šemi jako kšesćijan njeshć. Ščerpliwu na šwoju tyšchnosć njehlada, ale na pšchichodnu wěčnu wulku krašnosć, do kotrejež dyrbymy, hdyž je ło nam našche kšude wobčežene žiwjenje minyło, šańć. Na

tuto wěčne žiwjenje ło kšesćijan wješeli. Wón šebi pšchezo praji: Dyrbial tudy wšcheje wėzy šwój kšiz tež hač do šwojeho škónčenja njeshć, tón čzať wšchať mi tola tež pšhindže, hdyž ło mi wšcho pšchemėni, a hdyž mi potom luby šbóznik ša mój kšiz šwoju kšonu da, kotruž je mi se šwojej šmjerczi šobu dobył.

Alle nadźija a ščerpliwosć dostawatej haťle prawe žiwjenje a žiwnosć, hdyž čłowieť w modlitwje wobštajny šawostawa. Šdyž ło modlišch, tehdy čzi je, kať by twoja tyšchena a wobčežena dušcha i njebieš dele njebiešku móž a pošnylnjenje dostała. Šdyž dychašch, tehdy loť do ło šrebašch, — hdyž ło modlišch a šdychujo wo Božu hnady prošyšch, tehdy do wutrobny trošcht dostawašch. Šchtóž móže ło modlicz, tón je na tym šbóžny.

Alle tu reka: wobštajny w modlitwje, ty ženje pšchetać nješmėsch ło modlicz, a nješmėsch ženje wustacz, hdy by ło tež Bóh dlit. — Jenicška kapta do šamjenja žaneje džėry njeczini, ale hdyž wjele kaptow na njón dele kapaju. Trojaka šchnóra ło lóžny njeroštorhnye (Šredarja Šalomona 4, 12) a nadźija, ščerpliwosć, modlenie čze tež bjes pomozny njeshawostaji, jeno ło šam we wšchėch tych wėzach lėni nješny.

Modl ło a dži po Bozej šchėžy,
Čziń šwėru, šchtož ty čzinič mašch,
Dha budže šbože w twojej kšėžy,
Ty Bozej hnady wuziwašch.
Šchtóž Bohu wšchón ło dowėri,
Bóh teho nihdy njepušchzi.

Rosdzjelene pucze.

Wo němstkim Jana Bjedricha.

(Poftracžowanje.)

VII. staw.

Pschichodne dny pschinjebechu wjele džela, dofelž bě so czaš wufnječa sapoczał a schołta mějesche hłowu a ruzny polnej došč, tak so k žanemu dalschemu powjedanju njepschindže. Jako pak pschichodne nježelste popoždnye wobaj pscheczelaj na polo dželchtaj, dopomni Ernst swojeho pschemodzerja na to, sčtož bě jemu wo Glasarjez Rchorli powjedacž kłubit.

Esym hižo sam na to myšlil, tebi dženš jeho historiju sdželicž, wotmolwi, sčto wě, hač w pschichodnych dnjach k temu pschindu. Niek je! So budže Rchorla, wo kotrymž so hižo tehdy wjele dobrego powjedacž njemóžesche, sčto pachol, to móžesche febi kóždy prajicž, kiž mějesche wotewrjenej woczki. Wschaf trjebasche jemu jeno do woczow hladač, kotrejž tač džiwe a samopaschnje hladašchtej, dha wjedzišche, fajteho ducha džecžo bě. Njedy cžlowjeť swoje waschnje po móžnosći potaji, wócžo je tola pschezo schpihel, w kotrymž móže so wjele cžitacž, sčtož so w wutrobje stanje. Wórn so tež potaja, so mějachu cži prawo, kiž jemu wschu móžnu kłócž domerjachu. Wjele cžaša po twojim wotendženju njebe so minulo, duž powjedachu hižo we wšy wo potajnym lubstwje, kotrejž mějesche se kłuzobnej džowku w nanowym domje. Pschezo wjazy so powjedasche, a hdyž stary Glasar to kłustesche, wofasa so tež, so be so holza doščka. S hańbu ju s domu wupofasachu, ale so byschtej starschej swojeho dušneho kłuka sa sawjednifa mětoj, wo cžimž be žyła wjes pschewědcžena, njepschindže jimaj do myšlow. Hólz wscho na najkručische waschnje saprewasche a kłabej starschej jemu wěrjeschtaj, sčtožkulizž tež sto druhich a samo sčebana holza prajesche. Wón mějesche so dale wschědnje derje w krasnym wješelu, a jako po někotrych měkazach stary, kłuboko pokhileny nan prjedawšcheje kłuzobneje džowki s powjescžu pschindže, so je jeho džowka kłuz poroždila a febi podpjeru k džescžowemu woczehnjenju žadasche, hrožešche kłobny pachol po wschelakich knicžomnych rěczach staremu muzej, so cžze jeho s kšudom s dwora wuhnacž, nočze-li s dobrym hiž. Něk bu wobškorženy. Žyła wješ hladašche kłudnikemu dnjej s najwyschšchim woczakowanjom napšecžimo. Rchorla pak cžinjesche, jako by so nicžo wofebneho njestalo, a hdyž postajeny džej pschindže, widžachu jeho rano krotku trubku w hubje s najwješšchim woblicžom do Noweho města hieč. Hižo do wječora pschindže powjescž, kotraž so tač rucze kač kłust psches žyła wješ roščeri: Glasarjez Rchorla je wotpschihahal, so njeje nan, a jako be po wuczijnjenej wězy Rchrystu — toč rěšasche wboha holza —, kotraž be pschi jeho pschihabanju kač kłuzerč woblednuła a potom do womorj panuła, na hašy setkač, be jej hišcže se kłuzerčom pschimołač: Hlaj, Rchrysta, prawo dyrbi tola prawo wostacž. — Wječor pak be so hjes myšlow pjany domoj wróciz. Najajtra pak pschiběža stary Wenhar, džowžny nan, k schołče Wintarjei, lědma swobekany, woblicžo polne styknosče, wlošy wokoło hłowu wišajo. Tón jeho wobladawšchi wofasche: Wozedla, sčto je so stalo? — Ach, schołta, wotmolwi tón, moja Rchrysta je prjecž — a pschi tym so jemu kłust s woczow ronjachu a wón dyrbi styknjenej ruzny pschod cžolo — moje jenicžke džecžo, moje jenicžke džecžo! Wescže je wona febi žiwjenje wofa. Schołta Wintar njebe žadny kłuz muž; jemu rěšasche žalosč wboheho stareho psches wutrobu. Wenharjez bechu sprawni ludžo a jich džowka jich jenicžka, na kotrejž s žyšej wutrobu wišachu. Wěchu-li hižo dla jejneho pada kłuboko srudženi, dha wofasa so někto njestroschtnje sadwelowanje w starym mužu. Troschto wacž schołta njemóžesche, rěcžecž tež niz — wón pak hnydom sa nim do jeho kłez dželche.

Hólžyna komora be prošna, w ložu njebe ničto ležak, wofn woczijnjene; hdyž so pak Wintar wobhada, dohada so na papjerku, kotraž spody džescžowje kolebki ležesche. Wěchu na nej kłust wiščecž a stejachu tam kłowa: Njemóžu hinač, luby nono, luba maczi, wodaštaj mi, Glasarjez Rchorla je mój mordač. Wožo, budž mojej wbohej duški hnadny! — Ernsto, džesche po kłuz Wilhelmu dale, stary Wintar džesche poždžischo k mojemu nanaj: Esukhodže, kłuz wschelaku srudobu widžak w mojim žiwjenju, ale to, sčtož kłuz w tej hodžinje w Wenharjez domje šonič, be tola najžalosčnische wot wscheho. Sa Rchrystu njetrjebachu dołho pytač. W młynškim hacze bechu pławaty rub a pschi brjosy cžrije pytnuli. Na cžolmje poč hodžiny pytašchi wuczahnuchu hólžyne cželo s wody. Kłuz na wutrobnje styknjenej, wlošy rošplecžene a njerodnje wo-

toło blědeho cžola wišajo, tač ležesche wopor njeknicžomneho hólza, kiž be wofak pschihahal. Jane kłowo njebe kłustecž w hromadže, kotraž nastrožena pschi brjosy stejesch; hdyž pak Wenharjez nan a maczi, pschimołanaj wot kłuboda, so psches hromadu cžisčeschtaj a potom žalosčžo pschi kwojeje džowžnym cžele dele padžeschtaj, njewosta žane wócžo hjes kłuz. Hdyž někto Rchorli tu powjescž pschimoła, so je so Rchrysta tepika, je drje w přenim wofomijnjenju so sacžerwjenit, potom pak je wofak: Sčto to mje nastupa! Tač je jena kłupa mjenje na kłuz! — Wot teho cžaša pak njemějesche žaneho dobrego wofomijnjenja wjazy w Rodezach. Jako wječor kłobny do krotkny stupi — wschaf so to wscho hišcže w Barthelomym cžašu sta, hdyž be kóždy wječor stwa polna — be tam jene dobo kłuzerč cžicho, a wsche pospyty, kotrejž Rchorla cžinjesche, s dotalnym dobrym pschecželemi so roščecžecž, bechu podarmo. Jako so sa blido kłuz, wofali so najbližšchi kłuzerč wot njeho a mjelcžazy wupi jedyn po druhim kwoju schklenzu a dželche s krotkim postrowom won. Lědma džebacž minutom, dha kłuzesche Rchorla s Barthelom sam a tón jemu tež žane pschecželnime woblicžo njecžinjesch. Tón drje wo to njerodžesche, sčtož ludžo wo Rchorli powjedachu, pschetož tón be dobrý hólz a dasche jemu wjele sašlužicž, a na tym be Barthelej wscho ležane; to pak njemóžesche krotkmarjei prawje byč, so jemu jedyn wschittich hólzi wuhna. Sašakle wupi Rchorla kwoju schklenzu piwa a schklenzu najkłuznischeho palenja, potom dželche kłuz wofa won. A kač tudy, tač so jemu wschudžom dželche, hdyž so widžecž dačhe. Wschitzy so wot njeho šymnje wofalichu, tač so dyrbjesche sam sa so a w swojej kłuzbe wostacž. Njedy be něk njewuczene kłuzerč a saprewanje a sanječanje, kotrejž wschudžom šoni, abo žbudženje kłuzdomnja, kotrejž pohłusčicž njemóžesche — došč, wón be něk husto pjany widžecž. A potom jemu wescže kóždy s pucža dželche, pschetož w tajkim cžašu be torhazemu swerjecžu podobnišchi hacž cžlowjetej.

Wě, jako by nam wschittim brēmjo wotewrate bylo, po tym so be Rchorla k kłuzbe pola wofakom do Barlina nutscžehnjeny. Wokoło jenož wo nim kłuzachmy; jenož hdyž burški kłuz, kiž be pola teho kameho regimenta kłuzik, domoj pschindže, powjedasche, so ma Rchorla w Barlinje njewjestu, kłuzerč pola wofebneho knjeistwa, s kotrejž husto na reje a na podobne wješela kłuzi. S towaršchemi njemějesche wjele wofkłada, dofelž jeho wschitzy jako wofak, hrajerja a sadžeraka snajachu, tač so so jeno někotki sčto kłuzlojo k njemu džeržachu, hjes tym so jemu wschitzy drusy rad s pucža dželchu. A pola ušchichich stejesch tež w cžornych knihach, pschetož arrest a druge kłuzanki bechu jemu wschědnje wězy. Wondano hačle je jeho hetman mēnik, so je Rchorla Glasar najnjeknicžomnišchi wofak w žylym pruskim wójstu. (Stoncženje.)

Sozialdemokratija — spytowanje sa našy lud.

(Poftracžowanje.)

W tym leži najwjetšcha kłuznosč našcheho cžaša, so cžert cžlowekow tač rjez na wofokli wuhlad domjedže, kač teho šbóznifa na wofoku horu. Wón wofasuje jim kłuz se wschaj jeho kłuznosčju. Tam je wofoka žana kłuzja. Židžane sawěštki kłuznosč. Wišane róže a selene rjadki ju wofdawaju. Wscho kłuzerč wo bohajtije. Sawšyntny na tu kłuz hładaju a praja: Cžeho dla njedyrbak to tež wofbedžecž? Cžeho dla móža jenož cži w tamnej kłuzi špodobne, wješele a kłuzke žiwjenje wjescž?! Saton ludžom kłuzerč kłuznosč wofasuje. Na drošy jěže rjaný wos, sa kotryž staj rjanaj kłuzaj sawšehnjenaj. Tu samu drošu někotki wot pucža prošni dželacžerjo stupaja. Woni so špóžni wot swojeho džela s města do hišcže dalosče wšy wrócja. Duž hiba so w jich wutrobje: Cžeho dla móže so tamny jedyn tač wjescž dacž a my dyrbimny špóžni kłuz pucž pschi hieč? Wly cžzemy so mēnicž. Wón njedy pschi dže a my cžzemy so wjescž dacž. Kłuznosč a špodobnosč kłuzerč jim do woczow kača. A tač je džezba wschudžom we wschěch schtantach. Jako bechu našchi wótzojo hišcže młodzi, bechu smērom živi a njewišowachu jara s wulkim kłuzerč, woni bydlachu w cžichich wofach a w městach, kiž bechu tehdom hišcže mjenišche. Woni mějachu swoje wješela a srudobu, swoje starosče a swoje husto cžezke džela s mačo sašlužku. Ale bechu pschi tym špokojni. Sčto jich kłuznosč wulkeho kłuzerč starasche! Džezba je to hinač. Cžlowjetojo so febi psches želcžizy a wofkhad bližšchi. Nowiny do najmjenišcheje wšy powjescž wo tym pschijnješu, sčtož so wofak w kłuzerč stawa. Wly džezba wschitzy, dofelž to wschitko wofladamy abo w džejšich nowinach cžitamy,

wěmy, tak móže cłowjeſt rjenje žiwu być a ſchto móže wſcho ſa pjenjeſy doſtać. Hiſchje wjaſy. Schtož czopje, roſhorjene hłowu w wulkich meſtach bebi wumyſla, njewěroſcje, kotrež ſo cziſchcža, to wſchitko ſo ludžom na wſach do domu pſchinjeſe. Lud ſo ſa wjedže taſ derje na wſach kaž teſ w hłownym meſcje naſcheho kſežorſtwa. A hłowu ſu teſ na wſach kſyſchecž. hdyž teſ w po- tajnym, kotrež ludžom do wuchow ſheptaju: „Možujcže ſo kraſ- noſcže tuteho kſwěta, wy móžecže a kſwěcže ju teſ wužiwać.“ Haj, žadoſcže tuteho kſwěta ſu taſ naſchu wutrobu napjelnite, ſo ſu jenicžki wotſknyeny kónž ſa žiwjenje jich taſ mjele. Wy ſo džiwamy, ſo ſu w ſymſkim cžaſu na wſach nětko jene reje po druhim. Džeko je pódlaſka wěž, wone je jenož pſchetorhjenje trajazeho wjeſela. Wjeſele je po prawym najwajniſche. To je, w cžimž ſtaj bebi ſdželanu a muž ſ luda poſnje runaj. Taſ někotry bur ſo jenož ſa to ſajimuje, taſ mjele žito a ſkót płaczi, kajke ſu kſny a žně — wodnyo dže jeho myſl na ſaſlužbu a wječor na hracže a ſchleńzu piwa. To je wſcho. A ſchto dha wuczeneho wjetſcheho pſchekupža hnuje? Žich myſl je huſto jenož jich pſchekupſtwo a wědomoſcž; t temu pſchińdže hiſchje žadanje po wjeſelu a towarſchnej ſabawje. Sapocznyjeſch-li paſ jim rěczecž wo wulkich ſtutkach Božich, tiž ſo pod jich woczomaj (ſa wócžko nje- wěrjazeho wſchaf potajene) w kſchecžijanſkej žyrkwi ſtawaju, pytaſch-li jim hlubokoſcže Božeho kłowa wotewrjecž, kotrež móže nam wěroſcž wſchſchjeje njebjelſeje kraſnoſcže ſjewicž, ty pola wyſochich a niſkich hluchej wuſchi a wutrobu bjeſ ſacžucža a ſroſumjenja namaſaſch. Tutón kſwět je ſwojej kraſnoſcžu je jich bebi poddanych ſczinił. Schto taſkim kſchryſtuſ a jeho njewidomne kraleſtwo płaczi?

Satan paſ ſwoje ſpytowanie ſ tym ſ'ónčzi, ſo wón kraſnoſcž kſwěta nam niž jenož pokajuje, ale nam teſ praji, taſ móžemy t njej pſchińcž. Wón w ſwojej ſaſaktoſczi cłowjeſkam tu bjeſbóžnu radu naſcheho cžaſa dawa: „Njemodlcže ſo wjaſy t temu ſtaremu Bohu, pokhilejcže ſo jenož pſchede mnu, tiž kſym ſerſchta tuteho kſwěta — potom wam wſcha kſwětna kraſnoſcž pſchipadnje.“ A Bohužel wulka hromada naſcheho luda je tu bjeſbóžnu radu ſroſumila a ſo ſda, kaž by na nju poſkuchacž chžyła. Ženicžka wobora pſchecžiwu taſkim ludžom, tiž ſo jenož ſa kſwětnymi žadoſcžemi cziſchcža, poſledni ſažož pſchecžiwu ſpytowanju ſatana je — ſtara kſche- ſczijanſka wěra, prawje nutrne modlenie t Bohu, kotryž ſo nam w jeho kłowje ſjewi. Kaž dołho je hluboko do kſwědomnja naſcheho luda ſapſane: je prawy Bóh, kotryž prjedy abo poſdžiſcho kóždemu ſapłaczi po jeho cžinjenju; kaž dołho hiſchje wutroby bebi wutrobnje žadaju po njebjelſkim wótžnym kraju, w kotrymž ſo žana kſyła wjaſy njeplaka, — taſ dołho kſmy wy wobronjeni pſchecžiwu ſozialdemokratſkim žadanjam po kſwětnej cžejczi a kraſnoſczi. Teho dla teſ možy cžemnoſcže najprjódžy ſa tym ſteja, ſo bychu to dozpili, ſo by modlenie t prawemu Bohu pſcheſtało. Sozialdemokratojo teho dla wudawaju, ſo je wucžba biblije jenož ſaſlepjenje popow. Wěra, wot naſchich wótžow herbo- wana, je — kaž ſo njehanbuja prajcž — drje dobra ſa džeczi a ſtare žony, ale pſchegara njeroſumna ſa wědomoſcž naſcheho cžaſa, tiž je do přědka frocžika. Kemſchithodjenje a cžitanje w bibliji, ſtare dobre a hódne waſchne naſcheho luda chžedža wotſtronicž. Sa to dyrbymy — taſ bebi žadaju — pſched tym, tiž chže naſ hižo na ſemi ſbožownych cžinicž, ſwoje kolena ſhibowacž. Bój, rjeſnje ſatan, podaj ſo mi.

Ach, ſchto dyrbi tu pomhać a radžicž? — taſ drje ſo ſtyſk- nimi praſchamy. Schto móže wobſtać w tutym trojakim ſpyto- wanju, ſ kotrymž cžert naſch lud nadbėhuje? Njebojmy ſo; ſ teho ſeženja, kotrež nam Jeſuſkome ſpytowanie powjeda, teſ nawuknjemy, taſ móžemy pſchewincž a dohycž. Sapſchim brón kſchryſtuſowu, ſ kotrež wón trójžy ſpytowanja pobi. Je jenož jenicžkeho kſwědka, ſpytowanie ſatana pſchewincž; — tón paſ wjedže wěcže t do- hycžu, to je Bože kſwjate kłowo, kotrež wěcžnje woſtanje. (Potracžowanie.)

Roſhlad w naſchim cžaſu.

Pruiſke miniſterſtwo je nowy ſchulſki ſakoń wudžekało, kotryž ma ſo nětk ſaſo ſeſtupowazemu kſejmej pſchepodacž a kaž ſo kſyſchi, wſchēm možnym žadanjam doſcž cžini. Taſ doſtanje žyrkej doſpołne wodjenje nabožinſeje wucžby, gmejny ſmēja prawo ſwonkowne naležnoſcže kame ſaſtaracž a wuczerjam je pſchihodniſcha miſda kłubjena.

Egiptowſki kſhediye abo ſaſtupny kral Tewfił je na influenžu a ſahorjenje płuzow nahle wumrjeł.

W Boſchcži je ſo w lécže 1891 narodžiko 37 džeczi; wu-

mrjeło je 29 paſchonow. Wěromanjom bě 10, a ſpowjednych 1449, ſchtož je pſchi licžbje 998 duſchow kſětro mjele.

W Klětnom bě ſa lěto 1891: 57 narodow a kſchcženjom, 19 wěromanjom, 45 kſhowanjom (bjeſ nimi 17 džeczi, tiž bechu na tiſtheritiſ wumrjele), 1744 ſpowjednych (bjeſ nimi 1477 Šerbow a 267 Nėmžow pſchi licžbje 1700 duſchow), konfirměromaných 25. Š kollektami je ſo ſ žyła 110 hr. nahromadžiko a ſa kſwjate miſionſtwo je ſo 77 hr. woprowało.

Wokledni pjatt bu w pſchitomnoſczi knjeſa ſchulſkeho radžicžela Frieſy ſ Diegniza nowa ſchula w Witowje poſkwjecžena. Hacž runje je ſažoženje teje kameje mjele woſadnym njelube było, budže wona tola wulke žohnowanie ſa woſadu. Wbohe džeczi njetriebaja wjaſy dołhe wobcžežne puče do kſhriebje a do Boſchcže kſhodžicž. Kra- lowſke knježerſtwo je na wubjerne waſchne woſadži ſwoju pſchecžel- niwoſcž wopokaſało. Niž jeno, ſo je ſa twarjenje ſchulſkeje ſtwy wulku ſumu kłubiło, ale je teſ pjenjeſy ſa ſchulſke klawki a pſchidawł t wuczerjowej miſdže a ſa ſchodu, kotruž ſu kſhriebjanſke a Boſchcžanſke woſadny pſches wuſchulowanie mjele, dało. Daj to Bóh, ſo bychu wſchitžy dotalni a hiſchje nětcžički pſchecžiwnižy naſcheje ſchule to pſchipoſnali a ſchuli ſwoju žyłu luboſcž wopokaſali. Sa wuczerja je kſyn Klětnjanſkeho k. kantora Wyigta, tiž je ſwoje wuczerſke pruh- wanje w kſchbachu kſwalobnje wobſtał, pomjenowanu a do ſwojeho jaſtojſtwa ſapokaſany.

Nuſuj jich, ſo bychu nutſ ſaſchli.

Bě njedželu popođnju, ſo w ſchottſkim meſcje Glaſgowje cžrjoda kemſcherjom pſched žyrkwiu ſtejeſche, ſo bychu tam na ſa- pocžatt Božeje kłuzby cžakali. Dežeſche nad žytnu meſtowi kſwje- dženſta njedželſta cziſchina a kamo bjeſ mužami, žonami a dže- cžimi, tiž pſched duržemi ſtejaču, bě lědma mało piſchpotanja kſyſchecž. Duž pſchińdžechtaj na jene dobo dwaj mužaj wokoło rózka. Běschtaj poł pjanaj. Žako pſchi žyrkwinych durjach nimo džechtaj, ſo wótſje kſmėjeſchtaj a ſapoczechtaj hroſny ſpėw ſpėwacž. Někoſi ſ wokoło ſtejažych wuprajachu kſwój hnėw, druſy ſo dži- wachu, ſo polizija to cžerpi. Macž paſ, kotraž je ſwojim hólžom tam teſ ſtejeſche, póbła poſlednjeho ſa tymaj mužomaj a džechje: Dži a pſcheproſch jeju, ſo byſčtaj ſ nami kóbu do žyrkwi je ſčwój. Hólž cžinjelſche, kaž bě jemu macž kaſala. Starſchi ſ wobeju pocža na to kſwarjecž a kſakrowacž; drugi paſ, młody muž, mjelcželſche a ſdaſche ſo naproſhecž. Hólž wopjetowaſche ſwoje pſcheproſchenje. Duž pohlada młody muž jemu ſrudnje do woblicža a džeiche: Hdyž bech hiſchje taſ młody kaž ty kſy, kſhodžach ſe ſwojej maczerju teſ kóždu njedželu kemſchi; nětk hižo ſa tſi lěta njeſkym do žaneho Božeho doma pſchichſkoł. Čžuju, ſo kſym na puču ſkaženja. Bój, du ſ tobu. Byrnjež ſtarſchi pſchemodžer kſakrowaſche, wottorhny ſo młody wot njeho; hólž wſawſchi jeho ſa ruku wjedžeſche jeho t ſwojej maczeri. Bjeſ tym bě ſo Boža kłuzba ſapocžala a młody muž kſynu ſo teſ do žyrkwineje klawki. Přėdowanie bě wu- trobu hnujaze. Młody cłowjeſt bě hluboko hmuty a jara roſbithy. Po Božeje kłuzbje chžyſche rucže prjecž bėžecž; ale macž ſ hólžom bě bórny ſa nim a džechje ſ najpſchecželniſchim hłowom t njemu: Čžitacže wy bibliju, młody mužo? — Ně, moja knjeni, tón wot- molwi, ale móžu bebi lohko bibliju wobſtaracž. — To cžinčže, džechje žona dale, wſmicže paſ nětk mojeho kſynowu bibliju, hacž wy bebi kſamſnu njewobſtaracže. Čžitacže ju w tydženju kſwěrn a pſchińdžecže pſchichodnu njedželu ſaſo t Božeje kłuzbje. Wudu ſo pſchezo wjeſelicž, hdyž móžu wam na mojej žyrkwinej klawy meſto podacž. Pſchichodna njedžela pſchińdže a potom pſchichodna, ale zuſobnił njewróczi ſo. Bjeſ tym bě žona huſto a wutrobnje ſa njeho ſo modliła a bě ſo na jeho wumowſtaču rudžika. Tſecžu njedželu — hlaj, pſchińdže młody muž ſaſo do žyrkwi. Bě tón raſ pſchihſtojnje ſwobleſany, beſche paſ blėdy a kſhory. Po Božeje kłuzbje položu požcženu bibliju mjelcžo na hólžowe meſto a wo- puſchcži rucže žyrkej. Njeſchidžie ſaſo. Na jenej ſtronie w bi- bliji paſ bě něchto napſkane. Kėkaſche tam, ſo je dyrbjał kſhoro- ſcže dla wó iſtwe woſtać, ſo budže paſ maczeri do wěcžnoſcže džaſowny, ſo je jemu t wumowženju jeho duſche pomhała, teſ proſy wo jejne dobroproſchenje. W někotrych dnjach budže ſo do ſwo- jeho wótžneho kraja wrócžicž.

Lěta ſo minychu a na zuſobnika njepomni ſo wjaſy. Po- božna macž ſańdže t wěcžnemu wotpoczinkej a jeje hólž bě nětk muž a kóžny lékař na woierſkej kóžzi. Čſchymy jeho dale po- wjedacž: Bě nimale 12 abo 13 lět po tutym podawku, ſo naſcha kóž napſchecžiwu Kapmeſta w połodniſchej Afrižy pſchihótwižowana ležeſche. Ženu njedželu bech w tutym meſcje w dopođniſchej Božeje

službie. Všci wobsamtnjenju teje sameje prošysche mje knies, tiž sady mje šedjesche, wo dowolnosť, so by šebi moju bibliju, kotraž bě pschede mnu ležala, wobhladač šměl. Dach ju jemu a hdyž zyrkej wopuščezichny, šo mje tamny knies woprašča hač njeby něotre wofomiknjenja šo so mnu rošćezčez šměl. Stupichmoj do čžicheje stwy jeneho hoščenja. Jow šo knies po mojej starobie, po mojim mjenu a po městu, hdyž bēch šo narodžit, woprašča a stōncžnje, hač njejšym jako hólz něhdy pjaneho wotšwjećerja nježele pscheprošy, šobu do zyrkwe hicž. Raž blyst stapi dopomnjenje na tamny podawš psched moju duschu a tōn muž, ša kotrehož bē moja njeboha macž tak wjele prošyła, stejese pschede mnu. Wōn powjedasche mi hluboko hnuty historiju šwojeho šandženeho žiwjenja, tak bē wot bohabojašneju starscheju wotčehnjeny, po nanowej šmjerči pač do šleho towarštwu pschischoł a na pošledt jako prawy nječnicžomnit w Glasgowe žimy był, doniž mojeje macžerne pscheproščenje a napominanje jeho šwědomje pošplyniło a jeho dwichu rostichasło njebē. Po tamnej Božej službie šo domoj wrōčezichy bē jeho duschiny styš tak mōžnje šapšchijał, šo tež čželnje šchori, ale š tuteho šchoroža je jako nowy čžłowjet stanul. Biblija, kotruž je wodnjo a w nožy čžital, je jemu pučž žiwjenja potasala a w šesufowej službie je wodacž hřečow a šbōžny mēc namakal. Potom je šo domoj wrōčez; tam je jemu wuj pomhał bohawučženosčž studowacž a po wobstatym pruhowanju je mišionar był a něotre lēta w pošodniškej Afrizy ewangelij přēdowal. A nēšt, tak stōncžni šwoje pomjedanje, čžžu wam tež prajicž, šchtō mōj pschewodžer tamnu nježelu bē, hdyž šcže mje kemschi pscheprošyli. Bē to šnaty Šač Šilb, kotrehož šu lēto pošdžišcho dla mordarštwu wobwješyli. Ach, šmilny Bōh je mje blisko wot šhromy wēčžneho štaženja wottorhnuł a tak wopalenž š wohenja wumōhl.

Šaj, dajče nam šahe šymjo Božeho šłowa roššywacž, pschetož njewēmny, hač njebudže šo psches Božu hnadu to abo tamne radžicž!

M. M. Š.

Džen tšjōch kralow w Indiskej.

Šwjedžen tšjōch kralow psched 8 lētami bē w malej wošadže Šchagoti w pošodniškej Mahratta dživne hibanje psched Božim domom. Nělotsi Indišy, tiž bēchu š kšchescžijanstwu pschistupili, pschinjesechu čžezke mēchi pošne žita a štajichu je psched zyrkwičžku. Šso dživajo hladachu drusy na to a praschachu šo: Ššto dyrbi to byčž? Šstōncžnje šjewi katechista, t. r. kšchescžijanski wučžer, přjedny tež pošanski hindu, pošajnstwo a praji: šo bēchu nělotsi pošajnje psches jene pschischi, šo čžzedža na tutym dnju šo dopomnjo na mudrych š raišcheho kraja po jich šnamjenju čžinicž a šbōžnikej šwoje dary woprowacž w Božim domje; a hdyž tež šłota a šlēbora nje-mējachu, bē jim tola něšcto narostko, a došelž š wutroby pschindže, dha budže je tōn Knies hnadnje pschijecž a hdyž šam teho njepotrjeba, dha je tola zyrkwičžka tak stara, a š tutych darow bychu ju hišcže ras pošejšicž mōhli. „Šaj, š temu čžzemny tež my něšcto pschinjeseč“, rēlasche je wšchēch šokow. Wjele bēžese jich rucže šašo domoj. Katechista jich njewotdžerži, ale čžaka wješele hišcže šhwilku š přēdowanjom, kotrež mējesche ša wbohe ludžicžki hižo na jasyku. A woni šo tež wrōčezja jedyn po druhim. Tamni pschicžahnu w počže šwojeho bruneho woblicža š čžezkimi mēšami. Tōn pschijedže na powjasu šosu, drugi a šcēži teho runja, bjes tym šo šchtwōrty něotre wješele šłslatka psched šobu čžeri. Jow pschindže jedyn bojašnje a ma kurjatko pod pažu. Tam šteja hižo něotre kšchescžijanske žony psched zyrkwiny mi durjemi, šorbif pošny šłodow atd. na šłowach. Ššamo něotre pošanske žony čžinja po nimi a pschijesebu ruku pošnu gamštorjeni abo mēščš hrochu, rajša a šajke něšcto, šchtōž je jim narostko. Š šrotka: je prawe wo wjetu dželanje na ludži pschischo. Hišcže ša došho njemōža šapocžezčž š Božej službu. Šdyž je Boža služba nimo, pschijesebu ludžo šwoje dary psched woštar. Katechista a šaršchi wošmu je na šo. A byrnež tež psches zyrkwičžku ššincžalo mjekotanje nješpošojneho šłslatka a naštrōžane kurjatko bjes tym šašotako, je wošada tola w nutroščži a w šahorjenju. Š darow šo 37 hr. doby. Š temu pschindžechu tež na myšł a rēčžachu wjele wo njej: šo by šo dyrbjal w šłždym kšchescžijanskim domje Boži šašcžičš štajicž, kotrehož šlucž by katechista mēł. Do teho čžžychu došhodny wot butry, šłodow a šłata ššacžž a na pschichodny džen tšjōch kralow dyrbjachu šo wšchitke šašcžički na Boži woštar wuprōšdicž. Nělotsi Indišy drapachu šo pschi tej radže drje ša wušchomaj, ale najwjažy kšchescžijanskich hošpodarjom bē ša to. 10 Božich šašcžžom šo hnydom štaji.

W pschichodnych šłach je potom wošadko Šchagoti šašo šajke šwjedženje tšjōch kralow mēka a nētko je hižo šwoju zyrkwičžku pošwjetšicž mōhli. Všci tym pač njebēchu žami bohacžni ludžo, ale šhuda wošadia wot 100 duschow, kotrež mējachu w pošlednim čžžaku jara pod drohotu čžepicž. Šžim wjažy wješela je tōn Knies na tym mēł. A njeje to tež wješele ša wšchēch mišionškich pschecželow, šo šu mudri š raišcheho kraja w raišchim kraju šamym šajčich našlednikom namakali? A wopomnicž dyrbymy, šo Baselšy mišionarojo, tiž bēchu tule wošadku wot štajije Bettigeri šašžili, ničžo wo tym nješlynichu, doniž šo štało njebē. Šydlš jeno narodny katechista w Šchagoti. Šjana myšł bē po šajšim w Indiškich wutrobach ššladžala, kotrež šbōžnika lubuja.

Pjenjesh w džecžach rucach.

(Po němškim wot A. Š.)

Knježa šocialdemokratojo čžzedža, tak je šnate, pjenjesh wotštronicž, ale my wēmny, šo bjes nič njendže. Šich štrach tež w tym nječži, šo je mamy; wot teho wjele bōle wšchitko wotwišuje, hač šo pravje nakožuja. Ššamoz čžłowiel jako džecžo njewuknje, wōn jako dorocženy nišdy njenawuknje. Teho dla dyrbi džecžo hižo nawukajcž, tak ma pjenježi nakožowacž, potom je nadžija, šo to pošdžišcho š hriwnami derje rošumi. To je jara rošumne a tež daloko roššcžerjene wašcžnje, džecžom, hdyž šu něhdy 12 abo 13 lēt štare, wēšte pjenjesh na tydžen do šata dacž. To pač dyrbi na přēnim mēlcže šwōj wēšty wotpošlad a šamyšł mēcž. Džecži dyrbja šebi ša te pjenjesh na pschikad, šchtōž š pišanju w šchuli trjebaju, našupowacž. Šeli potom džecžju mōžno psches to, šo šebi šwoje kniži a papjeru derje džerži, hišcže něšcto nalutowacž, je to trašna wēž, hdyž psches šajke hromadžedžerjenje šwojich pjenježkow š temu pschijese, šo mōže na narodnym dnju w šwōšbje abo pschecžela w šchuli mašy dar šupicž. Šdyž w šchuli nalutowarjni wobšteji, mōže wona wjele š temu pošpacž, pjenježi, tiž šu wysche, hromadžicž. Teho pač dyrbiš šo hladacž, šo čžžył džecži psches mēru š lutowanju čžišcžezčž a tak mlode wutroby do našrabnosče wjesčž. My mamy w našchim čžžaku dwōžy a trōžy nusne, hižo do džecžoweho šmyšlenja šašcžepicž wysške šacžucže, po kotrymž šłacži: Dželene wješele je dwojake wješele! Teho dla je radžicž, hižo šahe džecžom ššladnosčž dacž, ša hubjenych w bliskocžži abo ša šnutškwone a šwontowne mišionštwu šwoju ššerpaktu pschidacž. Šola dwoje wobšedžbu: Š přēnja nješmēdža šo džecži na žane wašcžnje š šajšim darom nusowacž. Wēž šama dyrbi je čžericž a jenož ššladnocž dyrbi šo jim wot wonka dacž. Š druhu dyrbja ššonicž mōž, hdyž a tak šo jich pjenjesh nakožuja. Šak w džecžoch prawa, ššutkowaza luboščž wotucži a wone šo šwucža, šo na ššutkach wobdželicž, kotrež šo wysche wšchēdneho žiwjenja pošbēhuj. Ničžo pač njemōže našchemu ludej wužitnišche byčž, hačž narod, tiž je hižo wot džecžatštwu na nješšebicžne wysške šacžucže lubošcže š bližchemu šwucženy. Šo pač šo š tym njedozpnie, šo šo pschewusto a njeporjadnje džecžom pjenjesh dawaja. Ššłaba wutroba džēda a dobra hodžina wuja a lubošcžawe wašcžnje čžetki šo šōrny wot mudrych mašych pošnaj; wone šu wošoto nič a šo š nim lišcžža, pjenježi pač, tak pschindu, tež džēja — w ššłōšcžich ššutach. Šo je štracšne ša čžēto a duschu; pschetož to šščłodži šōšłej a tež hōdnemu šmyšlenju.

(Štōncženje pschichodnje.)

2. nježela po 3 kralach.

Nježela	Mat. 8, 1—13.	2 Tim. 3.
Pōnžela	Jan. 2, 1—11.	Rom. 12, 7—16.
Wutora	Mat. 8, 14—22.	Rom. 12, 17—21.
Šrjeda	Mat. 8, 23—27.	Šef. 61.
Šchtwōrtł	Mat. 9, 1—13.	Šef. 62.
Pšatł	Mat. 9, 14—26.	Šef. 63, 1—6.
Šsobota	Mat. 9, 27—38.	Šef. 63, 7—19.

„Pomhaj Bōh“ je wot nētku niz jenož pošla knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pschewawarňach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje doštačž. Na šchtwōrcž lēta šłacži wōn 40 up., jenotliwe čžižla šo po 4 up. pschedawaju.